

REFERAT Psykiatri- og socialudvalget d. 13-11-2019

Mødedato Onsdag d. 13. november 2019 kl. 13:00

Mødested F7 stuen, Regionshuset Viborg, Skottenborg 26, 8800 Viborg

Indholdsfortegnelse

Placering af nyt almenpsykiatrisk sengeafsnit.....	3
Afrapportering på målopfyldelse - udmøntning af 50 mio. kr. til Psykiatrien.....	7
Status fra Alliancen om den nære psykiatri #.....	10
Status på implementeringen af udviklingsplanen for Aarhus Universitetshospital Psykiatrien.....	13
Status på etablering af tværfaglige enheder for demens og udmøntning af midler til demens og skole.....	16
Ansøgning om projekteringsbevilling til nyt udbud af fleksible, mobile modulboliger.....	19
Status på nedbringelsen af tvang i Region Midtjylland #.....	22
Status på belægningsituationen i voksenpsykiatrien #.....	23
Orientering om tiltag i Specialområde Autisme #.....	25
Opfølgning på dialogmøde med Specialområde Udviklingshæmning og ADHD #.....	26
Forberedelse af møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg #.....	27
Gensidig orientering #.....	28

Punkt 1: Placering af nyt almenpsykiatrisk sengeafsnit

1-31-72-139-16

Resume

Med Budget 2019 blev der afsat 6 mio. kr. i 2020 og 16 mio. kr. årligt fra 2021 til drift af et nyt sengeafsnit i Psykiatrien. Med budgetforliget for 2020 er der afsat 20-30 mio. kr. fra anlægsrammen til etablering af sengeafsnittet i Regionspsykiatrien Horsens eller Aarhus Universitetshospital Psykiatrien. Da både finansiering af drift og anlæg således er på plads, lægges der op til, at der træffes beslutning om placering af det nye almenpsykiatriske sengeafsnit.

Direktionen indstiller,

at der træffes beslutning om placering af det nye almenpsykiatriske sengeafsnit.

Sagsfremstilling

Med budget 2019 blev der afsat 16 mio. kr. årligt fra 2021 til drift af et nyt sengeafsnit i Psykiatrien. Administrationen har efterfølgende belyst følgende fire scenarier for placering af sengeafsnittet:

- Scenarie 1: Regionspsykiatrien Midt, Viborg
- Scenarie 2: Regionspsykiatrien Horsens
- Scenarie 3: Regionspsykiatrien Randers
- Scenarie 4A og 4B: Aarhus Universitetshospital Psykiatrien

Psykiatri- og Socialudvalget anbefalede på mødet den 11. september 2019, at man i drøftelsen af Budget 2020 vedrørende placering af nyt sengeafsnit i Psykiatrien tager udgangspunkt i scenarie 2 eller scenarie 4A og 4B. Der er et stort pres på sengene i både Regionspsykiatrien Horsens og Aarhus Universitetshospital Psykiatrien. Det forventes, at optageområderne for Regionspsykiatrien Horsens og Aarhus Universitetshospital Psykiatrien fremadrettet vil have den største befolkningstilvækst, og at der derfor også fremadrettet vil være behov for øget sengekapacitet på disse matrikler.

Af budgetforliget for 2020 fremgår det, at det skal søges at anvise anlægsfinansiering til etableringen af et nyt, alment sengeafsnit med 12 pladser i behandlingspsykiatrien. Der tages udgangspunkt i scenarie 2 (Regionspsykiatrien Horsens), scenarie 4A (Aarhus Universitetshospital Psykiatrien med placering af de særlige pladser i renoveret byggeri i Regionspsykiatrien Midt, Viborg) eller scenarie 4B (Aarhus Universitetshospital Psykiatrien med placering af de særlige pladser i nybyggeri i Regionspsykiatrien Midt, Viborg) fra behandlingen af sagen på psykiatri- og socialudvalgets møde i september 2019. De forskellige løsninger skal afklares nærmere, men der forventes en anlægsomkostning på mellem 20 og 30 mio. kr. Det endelige beløb vil fragå råderummet. Dette vil indgå i forslaget til en ny investeringsplan, som forventes fremlagt i 2. kvartal 2020.

Der er således afsat midler til både anlæg og drift af det nye sengeafsnit.

Forligspartierne bag budget 2019 besluttede, at midlerne til det nye sengeafsnit skal ses i sammenhæng med de 70 mio. kr. årligt, der i perioden 2019-2022 på landsplan er afsat til opgradering af almenpsykiatriske senge til intensivsenge. Af budgetforliget for 2020 fremgår det endvidere, at forligspartierne lægger vægt på, at opgraderingen til intensivsenge i Region Midtjylland sker under hensyntagen til den geografiske balance i regionen. Regionsrådet vil på mødet i december 2019 få forelagt et oplæg til den konkrete placering af intensivsengene, hvor det foreslås at opgradere et antal almenpsykiatriske senge i henholdsvis Aarhus Universitetshospital Psykiatrien, Regionspsykiatrien Midt, Viborg samt Regionspsykiatrien Vest, Herning til intensivsenge.

Denne sag handler alene om placeringen af et nyt almenpsykiatrisk sengeafsnit på 12 senge, men placeres dette sengeafsnit i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien (scenarie 4A og 4B), vil der komme afledte flytninger af de særlige pladser fra Aarhus Universitetshospital Psykiatrien til Regionspsykiatrien Midt, Viborg.

Herunder redegøres der kort for scenarierne 2 (Horsens) samt 4A og 4B (Aarhus Universitetshospital Psykiatrien). Beskrivelsen svarer til det, der dannede baggrund for psykiatri- og socialudvalgets drøftelse af scenarierne på mødet den 11. september 2019.

Scenarie 2: Placering af et nyt alment sengeafsnit i Regionspsykiatrien Horsens

Regionspsykiatrien Horsens er den psykiatriske afdeling i Region Midtjylland, der har færrest senge pr. indbygger i optageområdet. Derudover forventes den største befolkningstilvækst at ske i optageområderne for Regionspsykiatrien Horsens og Aarhus Universitetshospital Psykiatrien. Det vurderes derfor, at der er behov for at øge sengekapaciteten i Regionspsykiatrien Horsens. I Regionspsykiatrien Horsens er der endvidere kun i begrænset

omfang mulighed for at skærme specifikke patientgrupper. Et nyt sengeafsnit vil give bedre mulighed for at etablere skærmede afsnit og skabe bedre miljøer for patienterne.

Det nye sengeafsnit med 12 pladser kan etableres i et tidligere sengeafsnit, som i øjeblikket anvendes som ambulatorium. Dette vil kræve en begrænset investering i anlægsmæssige tilpasninger.

Der skal i givet fald findes andre lokaler til ambulatoriets samtalerum og arbejdspladser samt vagtværelser. Da lokalplanen for Regionspsykiatrien Horsens og Regionshospitalet Horsens ikke efterlader nye arealer til bebyggelse, foreslås det, at der etableres en ekstra etage på det eksisterende byggeri til disse formål.

Den samlede økonomi for projektet anslås til ca. 26 mio. kr., heraf 2 mio. kr. i reserve, såfremt den eksisterende konstruktion ikke umiddelbart kan bære en ny overetage. Det vurderes, at projektet kan gennemføres på ca. to år.

Regionspsykiatrien Horsens har en serviceaftale med Regionshospitalet Horsens i forhold til lokalerne, herunder om forbrug af el, vand og varme samt rengøring. Det skal undersøges, om de økonomiske konsekvenser af at etablere endnu en etage vil betyde, at det vil være vanskeligt at holde driftsudgifterne for et nyt sengeafsnit i Horsens på maksimalt 16 mio. kr.

Scenarie 4: Placering af et nyt alment sengeafsnit i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien

Der er et stort pres på sengene i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien. Der er desuden mange unge borgere i Aarhus, og det er typisk i denne alder, at psykisk sygdom debuterer. Derudover forventes den største befolkningstilvækst at ske i optageområderne for Aarhus Universitetshospital Psykiatrien og Regionspsykiatrien Horsens. Der er endvidere etableret 12 buffersenge i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien, som foreløbigt er finansieret indtil ibrugtagningen af det nye sengeafsnit ultimo 2021. Det vurderes derfor, at der er behov for at øge sengekapaaciteten i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien.

Det nye sengeafsnit med 12 pladser kan placeres i det sengeafsnit, der i dag rummer 16 særlige pladser i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien. Sengeafsnittet etableres som et akut sengeafsnit, der deles mellem Afdeling for Psykoser og Afdeling for Depression og Angst. Der afsættes et mindre beløb til anlæg.

I givet fald etableres de særlige pladser i stedet i Regionspsykiatrien Midt, Viborg og evt. Regionspsykiatrien Gødstrup. Dermed placeres de særlige pladser geografisk langt fra en stor del af målgruppen. Den geografiske afstand er dog i forvejen et vilkår for mange patienter, idet de særlige pladser kun er etableret på to matrikler. De særlige pladser i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien er velfungerende, selvom det kan give udfordringer, at et afsnit med rehabiliterende sigte er placeret i hospitalsregi.

Der er midlertidigt placeret 14 særlige pladser i Søndersøparken 1 i Regionspsykiatrien Midt, Viborg. For at frigøre kapacitet til de 14 særlige pladser er et almenpsykiatrisk sengeafsnit midlertidigt placeret i Søndersøparken 21, som fysisk ligger et stykke fra de øvrige psykiatriske afsnit i Søndersøparken. Det almenpsykiatriske afsnit flyttes efter planen tilbage til Søndersøparken 1, når de 14 midlertidige særlige pladser flyttes til Regionspsykiatrien Vest, Gødstrup i 2020.

En permanent placering af de særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt, Viborg forudsætter en reovering af Søndersøparken 21, eller at dele af bygningen rives ned og erstattes af nybyggeri. Den nuværende lokalplan åbner ikke mulighed for ny bebyggelse ved nedrivning, så dette forudsætter en dialog med Viborg Kommune om projektet. Dette skal ses i sammenhæng med og er afhængig af den beslutning, som træffes i forbindelse med "Helhedsplanen for Søndersøparken".

Scenarie 4A: Renovering af lokaler i Regionspsykiatrien Midt, Viborg til midlertidig brug

Søndersøparken 21 renoveres, når den bliver ledig i forbindelse med ibrugtagningen af Regionspsykiatrien Vest, Gødstrup. Bygningen er dog ikke tidssvarende, særligt lever sengestuer og toilet- og badeforhold ikke op til regionens standarder. En fuldstændig renovering til moderne standard vurderes at være dyrere end et nybyggeri. Renoveringen gennemføres derfor til et niveau, hvor bygningen kan anvendes i en midlertidig periode på fem til otte år, indtil der kan anvises en permanent løsning. Økonomien anslås til ca. 11. mio. kr. Det vurderes, at renoveringen kan gennemføres på ca. 1 år.

I dette scenarie bevares de særlige pladser i Søndersøparken 1, mens Søndersøparken 21 midlertidigt anvendes til et almenpsykiatrisk sengeafsnit.

Det er ikke muligt at anvise lokaler til de sidste to særlige pladser fra Aarhus Universitetshospital Psykiatrien i Søndersøparken 1. Det foreslås derfor, at afsnittet med de særlige pladser i Regionspsykiatrien Gødstrup udvides med yderligere to pladser. Økonomien anslås til ca. 3,5 mio. kr.

Den samlede økonomi for projektet anslås dermed til ca. 14,5 mio. kr. Det vurderes, at de nødvendige bygningsændringer i Regionspsykiatrien Gødstrup vil kunne være gennemført ca. 1 år efter overtagelsen af bygningerne, dvs. tidligst ultimo 2021.

Scenarie 4B: Permanent placering i nybyggeri i Regionspsykiatrien Midt, Viborg

Der etableres en permanent løsning for de 16 særlige pladser i Søndersøparken 21. Dette indebærer, at den del af bygningen, der indeholder sengestuer, nedrives og genopføres i henhold til regionens standarder, og at den øvrige del af bygningen, der rummer fællesarealer og personalefaciliteter, renoveres.

Placeringen af de særlige pladser ved hospitalsmatriklen frem for på hospitalsmatriklen vil give bedre muligheder for at realisere det rehabiliterende sigte. Driftsmæssigt er det dog en dyrere løsning, idet pladserne fordeles over to etager, ligesom der vil være langt fra den øvrige psykiatri i Søndersøparken ved alarmkald.

Det almenpsykiatriske sengeafsnit, der i dag midlertidigt er placeret i Søndersøparken 21, flyttes i dette scenarie til Søndersøparken 1.

Den samlede økonomi for projektet anslås til 24 mio. kr. Det vurderes, at projektet kan gennemføres på ca. 2 år.

Oversigt over scenarierne – anlæg

	Scenarie 2: RP Horsens	Scenarie 4.A: AUH Psykiatrien Renovering af Søndersøparken 21		Scenarie 4.B: AUH Psykiatrien Nybyggeri i RP Midt
		RP Gødstrup	Særlige pladser, RP Midt	Særlige pladser, RP Midt
Antal senge, der bygges til	12 senge	2 særlige pladser	14 særlige pladser	16 særlige pladser
Øvrige planmæssige forhold	Retablering af tidligere sengeafsnit - ikke ændret anvendelse ift. BR18	Ikke kendt	Ikke kendt	Nuværende lokalplan åbner ikke mulighed for ny bebyggelse ved nedrivning.
Tidsbegrænset anvendelse	Nej	Nej	Nej, men midlertidig anvendelse i 5-8 år af Søndersøparken 21 til almenpsykiatriske sengeafsnit	Nej
Tidshorisont	21-23 mdr.	13-14 mdr. efter overtagelse af bygningerne ultimo 2020	21-23 mdr.	21-23 mdr.
Økonomisk overslag	26,2 mio. kr.	3,5 mio. kr.	11,1 mio. kr.	24,1 mio. kr.
		14,6 mio. kr.		

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at det nye almene sengeafsnit med 12 pladser etableres i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien, idet afsnittet placeres i det sengeafsnit, der i dag rummer 16 særlige pladser. De særlige pladser etableres i stedet i Regionspsykiatrien Midt, Viborg (scenarie 4B). Udvalget påpeger samtidig, at der fortsat er behov for også at etablere flere almene senge i Regionspsykiatrien Horsens, og

at der ved valg af en placering af sengeafsnittet i Aarhus Universitetshospital psykiatrien (scenarie 4B) etableres 16 pladser i stedet for 12 pladser, idet restfinansieringen enten indarbejdes i budget 2021 eller ved udmøntning af de afsatte midler i budget 2020.

Signe Lund Jensen og Ole Revsgaard Andersen indstiller til forretningsudvalget, at det nye almene sengeafsnit med 12 pladser etableres i Regionspsykiatrien Horsens (scenarie 2).

Lars Møller Pedersen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Budgetforlig for 2019 indgået den 5. september 2018, budget vedtaget på regionsrådsmødet den 26. september 2018:

Af budgetforliget for 2019 fremgår det, at der ultimo 2020 etableres et afsnit på 12 senge i Regionspsykiatrien Midt, Viborg. Den fysiske kapacitet frigøres, når dele af psykiatrien flyttes til Gødstrup i 2020.

Forligstekst om udmøntning af budgetmidler til psykiatrien og det nære og sammenhængende sundhedsvæsen – indgået den 20. november 2018. Prioriteringen godkendt af regionsrådet den 19. december 2018:

Der afsættes 10 mio. kr. i 2019 og yderligere 6 mio. kr. fra 2020 til øget kapacitet og personalebemanding. Der planlægges etableret et sengeafsnit i Viborg i 2020. Endelig beslutning afventer vedtagelsen af finansloven samt endelig udmelding af beløb, målgruppe og kriterier for de intensive senge.

Regionsrådets møde den 29. maj 2019:

På baggrund af bl.a. befolkningsudviklingen og presset på sengeafdelingerne lægges der op til at genoverveje placeringen af sengeafsnittet. Regionsrådet beslutter, at administrationen skal belyse forskellige scenarier.

Psykiatri- og socialudvalgets møde den 4. juni 2019:

Psykiatri- og socialudvalget drøfter etableringen af et nyt sengeafsnit i Psykiatrien og anbefaler, at administrationen udover placeringen i Regionspsykiatrien Midt, Viborg også belyser scenarier for etablering af et nyt sengeafsnit i henholdsvis Regionspsykiatrien Horsens, Regionspsykiatrien Randers og Aarhus Universitetshospital Psykiatrien, sidstnævnte via undersøgelse af perspektiverne ved at flytte de særlige pladser.

Psykiatri- og socialudvalgets møde den 11. september 2019:

Psykiatri- og Socialudvalget anbefaler, at man i drøftelsen af Budget 2020 vedrørende placering af nyt sengeafsnit i psykiatrien tager udgangspunkt i scenarie 2 (Regionspsykiatrien Horsens) eller scenarie 4 A og B (Aarhus Universitetshospital Psykiatrien med flytning af de særlige pladser til Regionspsykiatrien Midt, Viborg og henholdsvis renovering eller nybyggeri i Regionspsykiatrien Midt, Viborg).

Budgetforlig for 2020 indgået den 8. oktober 2019:

Det fremgår af budgetforliget, at det skal søges at anvise anlægsfinansiering til etableringen af et nyt, alment sengeafsnit med 12 pladser i behandlingspsykiatrien. Der tages udgangspunkt i scenarie 2 (Regionspsykiatrien Horsens) eller scenarie 4A og 4B (Aarhus Universitetshospital Psykiatrien) fra behandlingen af sagen på psykiatriudvalgets møde i september 2019. De forskellige løsningsmodeller skal afklares nærmere, men der forventes en anlægsomkostning mellem 20 og 30 mio. kr. Det endelige beløb vil fragå råderummet.

Punkt 2: Afrapportering på målopfyldelse - udmøntning af 50 mio. kr. til Psykiatrien

1-31-72-139-16

Resume

I Budget 2019 blev der afsat 50 mio. kr. årligt til et løft af psykiatrien, som efterfølgende er udmøntet til en række indsatser. Regionsrådet vedtog i april 2019 et antal succeskriterier for målopfyldelsen inden for de enkelte indsatser. Regionsrådet modtager her den første halvårslige afrapportering på målopfyldelsen.

Direktionen indstiller,

- at orienteringen om målopfyldelsen i psykiatrien tages til efterretning, og

- at forslagene til succeskriterier for indsatserne "Rekruttering, fastholdelse og ledelsesudvikling" og "Videreudvikling af Aarhus Universitetshospital Psykiatrien og de højt specialiserede funktioner" godkendes.

Sagsfremstilling

I Budget 2019 blev der afsat 50 mio. kr. årligt til et løft af psykiatrien.

Forligspartierne udmøntede efterfølgende midlerne til følgende indsatser:

- Øget personalebemanding og kapacitet
 - Buffersenge og øget personalebemanding i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien
 - Nyt sengeafsnit
- Øget anvendelse af peer-medarbejdere
- Øget tværfaglig personalenormering
- Rekruttering, fastholdelse og ledelsesudvikling
- Tværfagligt udgående teams i børne- og ungdomspsykiatrien
- Videreudvikling af Aarhus Universitetshospital Psykiatrien og de højt specialiserede funktioner
- Videreførelse af kreativt værksted i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien
- Afholdelse af konference vedr. Åben Dialog
- Opkvalificering af viden om autisme i voksen- og retspsykiatrien
- Udgående ambulant aktivitet
- Styrkelse af den ambulante virksomhed
- Styrket samarbejde med pårørendeorganisationer og civilsamfundet
- Styrket samarbejde med kommuner og almen praksis (den nære psykiatri)
- Mindhelper.dk

I det vedlagte notat gøres status på målopfyldelsen i forhold til de enkelte indsatser. Der er generelt en god målopfyldelse på indsatserne. Undtagelsen er i forhold til indsatsen "Buffersenge og øget personalebemanding i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien", hvor både Afdeling for Psykoser og Afdeling for Depression og Angst har nedbragt antallet af unikke patienter, der bæltefikseres, betydeligt i 2019, men fortsat ligger over måltallet for 2019.

En række af indsatserne er gennemført og udgår dermed af skemaet ved næste afrapportering. Det gælder:

- Videreførelse af kreativt værksted i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien.
- Afholdelse af konference om Åben Dialog.
- Opkvalificering af viden om autisme i voksen- og retspsykiatrien.
- Styrket samarbejde med pårørendeorganisationer og civilsamfundet.
- Mindhelper.dk.

Forslag til nye succeskriterier

I forhold til indsatserne "Rekruttering, fastholdelse og ledelsesudvikling" og "Videreudvikling af Aarhus Universitetshospital Psykiatrien og de højt specialiserede funktioner" har regionsrådet endnu ikke defineret succeskriterierne, idet man har afventet, at de konkrete tiltag blev besluttet.

Rekruttering, fastholdelse og ledelsesudvikling

I 2019 er der i samarbejde med afdelingsledelserne fra alle de psykiatriske afdelinger identificeret og igangsat syv tiltag i forhold til at styrke rekruttering, fastholdelse og kompetenceudvikling:

- Kompetenceudvikling i forhold til deeskalering og konflikthåndtering med et eksplicit fokus på større samarbejde med patienterne.
- Udvikling og implementering af en kompetenceudviklingsmodel i samarbejde med Danske Sygeplejeråd.
- Branding af psykiatrien via tre mini-dokumentarer om arbejdet i Psykiatrien samt en analyse af, hvilke sociale platforme der mest hensigtsmæssigt anvendes til kommunikation med medicinstuderende.
- Afholdelse af workshops for ledere om implementeringsledelse med udgangspunkt i deeskalering og konflikthåndtering.
- Afholdelse af en lægefaglig dag med fokus på udskrivningsaftaler og koordinationsplaner i forhold til den nye lovgivning på området.
- Etablering af et lægefagligt læringsnetværk med fokus på selvskade.
- Afholdelse af en temadag for sygeplejersker.

Der foreslås følgende succeskriterier i relation til indsatsen:

- Fald i personaleomsætningen på de kliniske afdelinger i psykiatrien fra 2019 til 2020.
- De syv tiltag er gennemført ved udgangen af 2020.

Videreudvikling af Aarhus Universitetshospital Psykiatrien og de højtspecialiserede funktioner

Der har i 2019 været fokus på følgende områder:

- Etablering af SCAN-kurser (Schedules for Clinical Assessment in Neuropsychiatry). Kurset udbydes med henblik på at sikre en større integration mellem forskning og klinisk diagnostik ved at klæde personalet på til at anvende SCAN-metoden på et højt internationalt niveau på alle de psykiatriske afdelinger i regionen. Metoden består af et psykiatrisk semistruktureret interview og anvendes i forbindelse med, at der stilles en diagnose.
- Oprettelse af talentspor – dels for at få ansat flere lektorer i Psykiatrien og dels for at etablere et lægefagligt forskningsforum med klinisk forskning som hovedfokus med tilknyttet mentorordning.
- Forventet ansættelse af medarbejder til dataunderstøttelse af forskning med henblik på at sikre kvantitative effekt- og aktivitetsnøgletal til forsknings- og udviklingsprojekter.

Der foreslås følgende succeskriterier i relation til indsatsen:

- Der afholdes to SCAN-kurser årligt
- Der ansættes flere lektorer over en femårig periode, dvs. inden udgangen af 2024

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at orienteringen om målopfyldelsen i psykiatrien tages til efterretning, og

at forslagene til succeskriterier for indsatserne "Rekruttering, fastholdelse og ledelsesudvikling" og "Videreudvikling af Aarhus Universitetshospital Psykiatrien og de højtspecialiserede funktioner" godkendes, idet succeskriteriet "Rekruttering, fastholdelse og ledelsesudvikling" udvides med personaleomsætning fordelt på faggrupper samt oversigt over ansøgere til ledige stillinger/uddannelsesstillinger for relevante personalegrupper.

Lars Møller Pedersen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet godkendte den 26. september 2018 budgettet for 2019. Af budgetforliget fremgår det, at der afsættes 50 mio. kr. til et løft af kriterierne. Regionsrådet skal forelægges et forslag til konkrete succeskriterier for målopfyldelse. Der følges op med halvårslige afrapporteringer.

Regionsrådet godkendte den 19. december 2018 forligspartiernes prioritering af budgetforligets 50 mio. kr. til et løft af psykiatrien.

Forretningsudvalget besluttede den 19. marts 2019 at sende forslaget til succeskriterier til fornyet behandling i psykiatri- og socialudvalget, idet administrationen blev anmodet om at udarbejde et forenklet forslag til succeskriterier for løft af psykiatrien.

Regionsrådet godkendte succeskriterierne den 24. april 2019.

Bilag

Status på succeskriterier oktober 2019

Punkt 3: Status fra Alliancen om den nære psykiatri

1-31-72-188-18

Resume

Der gives en status for arbejdet i Alliancen om den nære psykiatri, herunder arbejdet med de ti initiativer, de første resultater og det videre arbejde i regi af den nære psykiatri.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om status på arbejdet i Alliancen om den nære psykiatri tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I foråret 2018 blev der dannet en alliance om udviklingen af den nære psykiatri mellem de 19 midtjyske kommuner, Region Midtjylland, PLO-Midtjylland og bruger- og pårørendeorganisationer inden for psykiatrien. Alliancens første politisk prioriterede indsatsområder er at finde fælles løsninger i forhold til børn og unge i mistrivsel samt voksne borgere med svær psykisk sygdom. De pågældende indsatsområder var en politisk prioritering i regi af sundhedsaftalen 2019-2023.

Som orienteret om på møde i regionsrådet den 27. marts 2019 er der i foråret 2019 sat ti udviklingsinitiativer i gang i regi af Alliancen om den nære psykiatri. Initiativerne er forankret i forskelligt regi, hvor nogle udvikles og afprøves i sundhedsklyngerne eller i enkelte kommuner, og andre arbejdes der med i tværgående tværsektorielle arbejdsgrupper.

Det første resultat af arbejdet i Alliancen om den nære psykiatri er et rammepapir mellem region, kommuner og almen praksis om de regionale udgående teams i psykiatrien. Rammepapiret indeholder en række principper for det tværsektorielle samarbejde om de udgående teams, som de relevante parter forpligter sig på. Rammepapiret behandles af Sundhedskoordinationsudvalget den 30. oktober 2019 og vil herefter blive behandlet af regionsrådet (december 2019) og kommunerne.

Følgende er en status for arbejdet med de ti initiativer:

Mental sundhed hos børn og unge

1. *Fælles forpligtende forløb og handleplan:* Udvikles af Randersklyngen, som er facilitator for arbejdet gennem laboriemodellen. De øvrige klynger bortset fra Vestklyngen deltager i dette arbejde. Der er udarbejdet en model for arbejdet, som præsenteres i en laborierapport. Rapporten er ved at blive revideret på baggrund af input efter et reviewmøde.
2. og 4. *Den gode overgang mellem folkeskole og ungdomsuddannelse, herunder trivselsvejledere:* Initiativ 2 og 4 er samlet under ét initiativ og udvikles i Randersklyngen. Udviklingsarbejdet er sat i gang, hvor der den 23. oktober var kick-off møde for arbejdet med repræsentanter fra størstedelen af ungdomsuddannelserne i Randersklyngen.
3. *Oplysning om social (mis)forståelse: "Jeg er helt normal":* Udvikles af Aarhus Kommune i samarbejde med Metodecentret. Initiativet bygger på en tilsvarende indsats for børn og unge i forhold til alkohol, som var udviklet af Sundhedsstyrelsen. Alle 19 kommuner er inviteret ind i udviklingsarbejdet på tre workshops, hvor Sundhedsstyrelsen også deltager. Resultatet af arbejdet skal være undervisningsmateriale til brug i folkeskolen, vejledninger til lærere, SSP-konsulenter samt en sprednings- og kommunikationsstrategi for indsatsen.
5. *Udgående funktioner fra Børne- og Ungdomspsykiatrien:* Initiativet er et satspuljeprosjekt.

Voksne borgere med svær psykisk sygdom

6. *Én borger - ét fælles forløb:* Udvikles og afprøves i Randersklyngen og Aarhusklyngen. Aarhusklyngen arbejder med modeller, der har til hensigt at fastholde borgeren på arbejdsmarkedet. Modellerne hedder Futurum og Morpheus, og der arbejdes på at tilpasse modellerne til målgruppen. Randersklyngen har lagt

initiativet ind i et eksisterende arbejde med forebyggelse af akutte indlæggelser samt den gode udskrivelse med fokus på rehabilitering, som er to laboratorier, der er ved at blive færdiggjort.

7. *Sundhedsvisitationer i alle klynger (fællesvisitation):* Psykiatri er blevet et fokusområde i arbejdet med de fælles sundhedsvisitationer. Sundhedsvisitationerne skal være en indgang til alle akutte tilbud i klyngerne, herunder psykiatri, som læger, vagtlæger og praktiserende læger kan anvende. Fokus er, at det skal være let for lægen at vælge et relevant alternativ til indlæggelse, uanset i hvilken sektor alternativet findes. Der er en samarbejdsaftale på vej, som behandles i Sundhedskoordinationsudvalget i december 2019 og derefter skal politisk godkendes i regionsrådet og de 19 kommuner.

8. *Initiativer for de mest udsatte borgere:* Videreudvikles og afprøves i Midt-, Randers- og Vestklyngen. Vestklyngen udvikler og afprøver en løsning med udgangspunkt i en tværsektoriel samarbejdsmodel, hvor målgruppen er borgere med dobbeltdiagnose i forhold til psykiatri og misbrug. Midtklyngen arbejder med implementering af FACT-teams i region og kommune, hvor der laves prøvehandlinger mellem hver kommune og region. Målgruppen er borgere med problemstillinger som psykiatri, social udsathed og misbrug eller svær psykiatri uden misbrug. Randersklyngen har lagt initiativet ind i et eksisterende arbejde med forebyggelse af akutte og indlæggelser samt den gode udskrivelse med fokus på rehabilitering, som er to laboratorier, der er ved at blive færdiggjort.

9. *Udgående regionale teams:* Tværgående tværsektoriel arbejdsgruppe har udarbejdet et rammepapir om de udgående regionale teams. Rammepapiret behandles af Sundhedskoordinationsudvalget den 30. oktober 2019 og vil herefter blive behandlet af regionsrådet (december) og kommunerne.

Tværgående initiativer

10. *It og kommunikation:* Tværgående tværsektoriel arbejdsgruppe har igangsat et arbejde, der har til formål at sikre elektronisk kommunikation i psykiatrien på tvær af region, kommuner og almen praksis med et fortsat brug af Medcom-standarde. Arbejdsgruppen havde en afsluttende workshop med fokus på løsninger på identificerede tekniske og organisatoriske udfordringer den 30. oktober 2019.

11. *Arbejdsgruppe om selvskade:* Der er desuden igangsat et 11. initiativ, hvor en tværgående tværsektoriel arbejdsgruppe arbejder med forebyggelse og behandling af selvskadende adfærd.

Proces for det videre arbejde

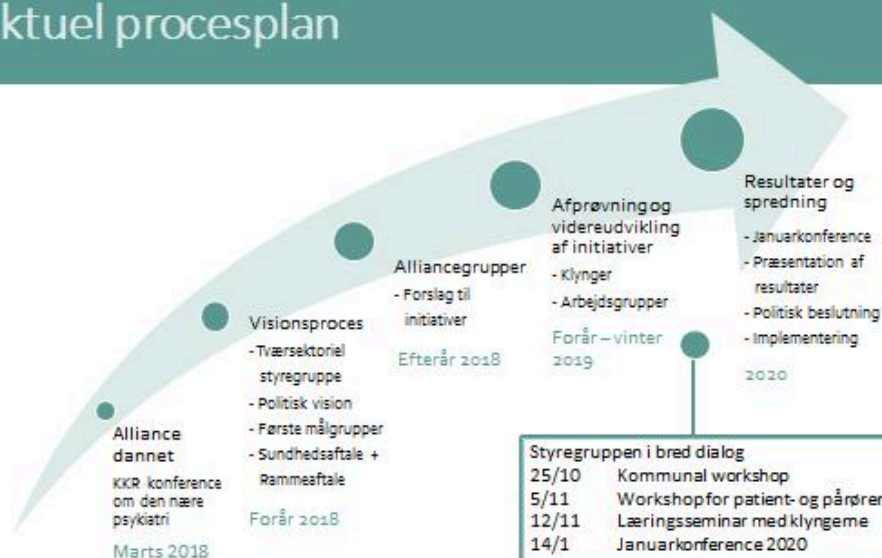
Styregruppen for Alliancen er pt. i gang med en bred dialog med parterne om arbejdet i Alliancen. Der vil i forlængelse heraf være en politisk præsentation af de første resultater på Januarkonferencen den 14. januar 2020.

Der vil efter Januarkonferencen være en politisk proces, hvor der skal prioriteres og tages beslutning om spredning, videreudvikling og/eller afprøvning af initiativerne. Processen er illustreret i figur 1.

Program for Januarkonferencen er vedlagt. Regionsrådet har modtaget programmet pr. mail den 11. oktober 2019.

Figur 1. Aktuell procesplan

Aktuel procesplan

8

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orienteringen om status på arbejdet i Alliancen om den nære psykiatri til efterretning.

Lars Møller Pedersen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Invitation og program til Januarkonference den 14. januar 2020

Punkt 4: Status på implementeringen af udviklingsplanen for Aarhus Universitetshospital Psykiatrien

1-31-72-139-16

Resume

Der orienteres om status på implementeringen af de enkelte indsatsområder i "Udviklingsplan for Aarhus Universitetshospital, Psykiatrien", herunder status på "eftersyn af specialiserede funktioner", "vilkår for forskning" og "satsningsområder".

Direktionen indstiller,

at orienteringen om status på udviklingsplanen for Aarhus Universitetshospital Psykiatrien tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regionsrådet godkendte den 15. december 2017 "Udviklingsplan for Aarhus Universitetshospital, Psykiatrien", der skal styrke den faglige profil for psykiatrien som en del af Aarhus Universitetshospital efter flytningen til Skejby i november 2018.

Regionsrådet modtager hermed den halvårslige status på implementeringen af udviklingsplanen. Status på de enkelte elementer i udviklingsplanen uddybes i det vedlagte notat "Status på implementeringen af udviklingsplanen for Aarhus Universitetshospital Psykiatrien".

I Budget 2019 afsatte forligspartierne 3 mio. kr. til videreudvikling af Aarhus Universitetshospital Psykiatrien og de højtspecialiserede funktioner. Status på anvendelsen af disse midler, herunder forslag til succeskriterier, indgår i punktet "Afrapportering på målopfyldelse – udmøntning af 50 mio. kr. til Psykiatrien", som behandles politisk i november 2019.

Status på "Eftersyn af specialiserede funktioner"

Der blev i 2018 gennemført et eftersyn af de specialiserede funktioner for at sikre, at der også fremadrettet er de nødvendige og tilstrækkelige faglige kompetencer til at varetage de enkelte specialiserede funktioner. Eftersynet viste blandt andet, at Retspsykiatrisk Afdeling og Børne- og Ungdomspsykiatrisk løftede specialfunktionerne tilfredsstillende, mens Afdeling for Psykoser og Afdeling for Depression og Angst var udfordrede i forhold til at leve op til kravene til varetagelsen af specialfunktioner.

Alle afdelinger oplevede dog udfordringer i forhold til at afsætte tid til forskning og faglig udvikling, og at det var vanskeligt at rekruttere kvalificeret personale. På den baggrund har afdelingerne igangsat tiltag for at vedligeholde og udvikle specialfunktionerne.

Indsatserne er specifikke for de enkelte afdelinger, men omfatter blandt andet:

- Introduktionsforløb for plejepersonale.
- Prøvehandling, hvor nyansatte sygeplejersker på to specifikke afsnit friholdes for at indgå i vagten de første fire måneder, hvor der er fokus på oplæring, så de føler sig trygge og kompetente, når de skal indgå i vagten.
- Ekstra ressourcer i form af overlægevikarer og ekstra introduktionslæger.
- Tættere samarbejde mellem forskning og klinikken.

De konkrete tiltag på de enkelte afdelinger er beskrevet i det vedlagte bilag.

Status på "Vilkår for forskning"

Forskning på et højt internationalt niveau er en forudsætning for, at evidensbaseret udredning og behandling kan videreudvikles til gavn for patienterne. Et attraktivt forskningsmiljø er endvidere af betydning for at kunne rekruttere nye medarbejdere til psykiatrien.

Som det også fremgår under ovenstående eksempler på igangsatte tiltag som opfølgning på "Eftersyn af specialiserede funktioner", er den psykiatriske forskning forankret i de psykiatriske afdelinger med henblik på at udføre grundforskning og klinisk forskning på et internationalt og højtspecialiseret niveau.

I 2019 har Psykiatrien haft fokus på følgende fokusområder:

- Styrke karrieremulighederne for talentfulde forskere
 - Forskningsforum for alle læger/lægestuderende med dedikeret forskningstid
 - Mentorordning

- Postgraduate talentforløb med henblik på at modne seniorforskere til at blive lektorer
- At udvikle og igangsætte initiativer, der sikrer en større sammenhæng mellem forskningsviden og klinisk behandling/diagnosticering i hele regionen.
- Bedre dataunderstøttelse af forskning
 - Tidsbegrænset ansættelse af datamedarbejder pr. ultimo 2019
- Prioritere mere forskningstid til de ansatte
 - Målet om at afsætte tid til forskning fastholdes. Antallet af forskningsartikler er steget fra 93 artikler i 2018 til 108 artikler i 2019.

Afdeling for Psykoser, Afdeling for Angst og Depression samt Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling har endvidere i 2019 fået tilknyttet tre Skou-professorer, dvs. professorer, som internationalt er i top 10 inden for deres forskningsområder, og som gennem vejledning, supervision og sparring skal bidrage til at styrke forskningssamarbejdet.

Status på "Satsningsområder"

I udviklingsplanen er der udpeget fem satsningsområder, der skal styrke den faglige profil for psykiatrien på Aarhus Universitetshospital. Satsningsområderne er forankret med en formand for hvert område samt en tværfaglig arbejdsgruppe. Der sker en bred inddragelse af medarbejderne i arbejdet med satsningsområderne.

Forebyggelse og tidlig indsats

En underarbejdsgruppe arbejder med udvikling af hospitalets hjemmeside, så den i højere grad understøtter forebyggelse, en mere aktiv formidling af faglig viden og om de handlemuligheder, som patienter, pårørende, medarbejdere og eksterne samarbejdspartnere har. Der tilknyttes ekstern konsulentbistand til at udarbejde en brugerundersøgelse blandt klinisk ansatte, patienter, pårørende og eksterne samarbejdspartner, som f.eks. alment praktiserende læger. På baggrund af brugerundersøgelsen identificeres, hvordan hjemmesiden kan gøres mere brugervenlig, og hvordan information kan målrettes til de forskellige brugere af hjemmesiden.

Den tværfaglige arbejdsgruppe forventer endvidere at afholde en temadag om forebyggelse og tidlig indsats i 2020. På temadagen præsenteres de aktuelle forskningsprojekter målrettet forebyggelse og tidlig indsats. Temadagen er for alle interesserede i de psykiatriske afdelinger i Region Midtjylland.

Målebaseret behandling

Der er en lang række kliniske og forskningsmæssige initiativer vedrørende målebaseret behandling på alle afdelinger på Aarhus Universitetshospital, Psykiatrien. Da der allerede er stor aktivitet på området, vurderes det, at det ikke er nødvendigt at afholde en temadag.

Den centrale barriere for at indføre målebaseret behandling i klinisk praksis er af teknologisk/teknisk karakter. Det centrale fokus fremadrettet er derfor, hvordan måledata lægges ind i EPJ, så de kan anvendes.

Selvskade og suicidalitet

Den 25. september 2019 blev der afholdt en temadag med 300 deltagere – primært fra de psykiatriske afdelinger, men også med kommunale repræsentanter. På temadagen blev der udtrykt et klart ønske om et koordinerende forum for forskning og undervisning i selvskade.

I 2020 fortsætter Forskningsenheden for Psykoser med at udvikle et screeningsredskab til identificering af selvskadende tanker og handlinger uden selvmordsintention hos den akutte patient. Samtidig fortsætter arbejdet med projektet "Datamining af EPJ: Vurdering af risikoen for selvmord og selvmordsadfærd inden for tre måneder efter indlæggelse".

Der arbejdes endvidere med etablering af et netværk på tværs af afdelinger i psykiatrien.

Somatisk sygdom

Der er i 2019 udarbejdet en undersøgelse, der viste, at de somatiske problemstillinger er centreret omkring de psykotiske patienter, og at der screenes for relevante parametre i henhold til retningslinjerne. Der opstartes i 2020 et projekt, hvor det undersøges, i hvor høj grad der interverneres på baggrund af screeningen, og om årsager til evt. manglende intervention.

Der arbejdes desuden med et projekt, hvor det skal undersøges, hvordan patienternes vægt udvikler sig under behandlingsforløb, der varer i flere år.

Non-farmakologisk behandling

Der blev den 14. juni 2019 afholdt en temadag om non-farmakologiske behandlingsmuligheder i psykiatrien, hvor 75 ansatte fra alle de psykiatriske afdelinger deltog. Der var en erkendelse af, at non-farmakologiske interventioner bruges i dagligdagen, men der blev efterspurgt evidens eller formidling af evidensen for mange af de anvendte indsatser. Derudover blev personaleudskiftning og deraf manglende kompetencer, samt at indsatserne er ressourcekrævende, nævnt som barrierer for non-farmakologisk behandling.

Arbejdsgruppen arbejder videre med præsentation af udvalgte non-farmakologiske behandlinger. Arbejdsgruppen planlægger desuden en halv temadag til afholdelse primo 2020.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at orienteringen om status på udviklingsplanen for Aarhus Universitetshospital Psykiatrien tages til efterretning, og

at status på udviklingsplanen for Aarhus Universitetshospital Psykiatrien fremover forelægges politisk en gang årligt.

Lars Møller Pedersen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Status på implementeringen af Udviklingsplan for Aarhus Universitetshospital Psykiatrien

Punkt 5: Status på etablering af tværfaglige enheder for demens og udmøntning af midler til demens og sklerose

1-30-128-06-V

Resume

Som led i implementeringen af Den nationale handleplan for demens er der i Region Midtjylland etableret tre tværfaglige enheder for udredning og behandling for demens. Der gives en status på etableringen af de tre enheder. Herudover er der et forslag til udmøntning af midler til demensområdet og til skleroseområdet.

Direktionen indstiller,

- at status for etablering af tværfaglige enheder for udredning og behandling af demens tages til efterretning,

- at forslag til udmøntning af midler fra pulje til demenshandlingsplan godkendes, og

- at forslag til udmøntning af midler fra helhedsplanen for skleroseområdet godkendes.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede i maj 2018, at der skal etableres tre tværfaglige enheder for udredning og behandling for demens. Enhederne skal etableres i tilknytning til de neurologiske afdelinger i Region Midtjylland og skal danne basis for og medvirke til et øget og ligeværdigt samarbejde mellem de tre specialer på området: Psykiatrien, geriatrien (ældresygdomme) og neurologien.

Regionsrådet godkendte endvidere ved samme lejlighed, at der i tilknytning til de tværfaglige enheder kan oprettes satellitfunktioner til de patienter, der på grund af deres fysiske eller psykiske tilstand har brug for at blive udredt lokalt, og at der oprettes en fællesvisitation. Fællesvisitationen skal sikre, at der er et tværfagligt blik på patienterne, og at de udredes i regi af det speciale, der er relevant for dem.

Omorganiseringen i retning af færre, tværfaglige enheder for udredning og behandling for demens udspringer af Den nationale demenshandlingsplan 2025, hvor der blandt andet er fokus på tidlig opsporing og på bedre og mere ensartet kvalitet i udredning og behandling for demens. Enhederne forudsættes etableret med udgangen af 2019.

Status for etableringen af de tre tværfaglige enheder:

- Hospitalsenhed Midt: Den tværfaglige Hukommelsesklinik er etableret pr. 1. september 2019. Der er i tilknytning til enheden etableret en satellitfunktion på Regionshospitalet Silkeborg. Samarbejdet mellem de tre specialer foregår bl.a. via en månedlig videokonference og via fælles fremmøde.

- Hospitalsenheden Vest: Den tværfaglige Hukommelsesklinik er etableret pr. 1. oktober 2019. Der er ikke etableret en satellitfunktion. Samarbejdet mellem de tre involverede specialer foregår bl.a. på en ugentlig multidisciplinær team-konference (MDT-konference). De første erfaringer er positive. Der er planlagt en evaluering af samarbejdet og organiseringen samt en patient-/pårørende tilfredshedsundersøgelse.

- Aarhus Universitetshospital: Formelt er samarbejdet mellem de syv afdelinger, der indgår i enheden, etableret med forankring i Neurologi på Aarhus Universitetshospital. Enhedens interne samarbejde udvikles og justeres fortsat, og der må påregnes fortsatte justeringer i nogen tid fremadrettet, før enheden har fundet sin endelige form. Psykiatri og Ældresygdomme i Horsens og Randers er tilknyttet som satellitter, der på sigt kun skal have udgående funktion for de patienter, der ikke kan eller er egnede til at give møde i Aarhus. Det skønnes, at der vedbliver med at være ambulant udredning i psykiatrien i Horsens og Randers for de patienter, som er psykiatriens målgruppe, dvs. patienter, som har kendt psykisk sygdom eller er svært adfærdsforstyrrede. Enheden har etableret fælles MDT-konference og er ved at organisere fælles kompetenceudvikling.

Parallelt hermed er der udarbejdet en model for etablering af en fællesvisitation på demensområdet. Fællesvisitationen etableres i tilknytning til Psykiatriens Centrale Visitation. Fællesvisitationen forventes etableret i starten af 2020.

Udmøntning af midler til demensområdet

Der er i 2019 afsat i alt 4,95 mio. kr. til udmøntning, hvoraf 68.000 kr. gives til etablering af fællesvisitation på demensområdet. Beløbet dækker alene omkostninger til etablering af to fysiske kontorpladser (inklusiv It og telefoni). Der skal administrativt herefter tages stilling til, hvordan de årlige driftsudgifter på ca. 1,13 mio. kr. ved fællesvisitationen skal fordeles på hospitalerne. De resterende 4,88 mio. kr. fordeles efter andelen af borgere over 65 år i optageområdet for neurologi, svarende til den model, der blev anvendt i 2018. 2019 er det sidste år, hvor der gives midler til etablering af tværfaglige enheder for demens. Andelen af borgere over 65 år og beløb til udmøntning fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Andel borgere over 65 år i optageområdet for de neurologiske afdelinger, 1. kvartal 2019

	Antal borgere over 65 år	Andel over 65 år	Beløb til udmøntning på demensområdet (mio. kr.)
Hospitalsenhed Midt	48.266	19%	0,93
Hospitalsenheden Vest	60.456	24%	1,17
Aarhus Universitetshospital	142.355	57%	2,78
I alt	251.077	100%	4,88
Kilde: Danmarks Statistik			

Udmøntning af midler til skleroseområdet

Sundheds- og Ældreministeriet udgav i april 2019 en helhedsplan for skleroseområdet 'Et godt liv med sklerose'. Helhedsplanen indeholder 14 initiativer. Som en del af Sundhedspuljen i finansloven for 2018 er der afsat i alt 38,7 mio. kr. til helhedsplanen for skleroseområdet. 13,5 mio. kr. heraf tilfalder regionerne til at styrke indsatsen for patienter med progressiv sklerose og til at opkvalificere sygeplejersker med neurologiske kompetencer. Midlerne udmøntes som en del af bloktilskuddet til regionerne. Sundhedspuljen løber frem til 2021.

I forhold til at styrke indsatsen for patienter med progressiv sklerose afsættes der på landsplan 12 mio. kr. i perioden 2019-2021. Midlerne fordeler sig med 3 mio. kr. årligt i 2019 og 2020 og 6 mio. kr. i 2021. Midlerne skal anvendes til at styrke kapaciteten på en række skleroseklinikker. Det skal bidrage til, at patienter med progressiv sklerose får mulighed for at blive tilset af sundhedsfagligt personale på en skleroseklinik og få en opdateret helhedsvurdering. I 2019 udmøntes der derudover på landsplan i alt 1,5 mio. kr. til at opkvalificere sygeplejersker med neurologiske kompetencer for i endnu højere grad at understøtte behandling og opfølgning af patienter med sklerose. Derudover opfordres regionerne til at styrke inddragelsen af patienter med sklerose via PRO (patientrapporterede oplysninger). Der er ikke afsat midler til dette initiativ.

Region Midtjyllands andel af disse midler udgør i 2019 0,964 mio. kr., i 2020 0,666 mio. kr. og i 2021 1,311 mio. kr. Midlerne udmøntes til de tre neurologiske afdelinger i forhold til andelen af borgere i optageområdet for de tre neurologiske afdelinger i 1. kvartal 2019. Andel og beløb til udmøntning fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Andel borgere i optageområdet for de neurologiske afdelinger, 1. kvartal 2019

	Antal borgere i optageområdet	Andel borgere i optageområdet	Beløb til udmøntning på skleroseområdet (t. kr.)		
			2019	2020	2021
Hospitalsenhed Midt	236.391	18%	173.520	119.880	235.980
Hospitalsenheden Vest	286.774	22%	212.080	146.520	288.420
Aarhus Universitetshospital	797.513	60%	578.400	399.600	786.600
I alt	1.320.678	100%	964.000	666.000	1.311.000
Kilde: Danmarks Statistik					

Forslag til udmøntning af midler til demens- og til skleroseområdet fremgår af tabel 3. Forskellen til tallene i tabel 2 i 2020 og 2021 skyldes, at tallene fra 2020 og frem er pris- og lønfremskrevne.

Tabel . Oversigt over bevilling					
1.000 kr.	Drift 2019	Drift 2020	Drift 2021	Drift 2022	Drift 2023 og frem
2019 p/l (2020 og frem = 2020 p/l)	Udgift	Udgift	Udgift	Udgift	Udgift
<i>Bevillingsændringer¹</i>					
Hospitalsenhed Midt	1.104	122	240		
Hospitalsenheden Vest	1.382	149	294		
Aarhus Universitetshospital	3.358	407	801		
Psykiatri	68				
Fællesudgifter og indtægter, Pulje til initiativer fra Sundhedsstrategi og finanslovsmidler	-964	-678	-1.335		
Puljen til demenshandlingsplan	-4.948				
Bevillingsændringer i alt	0	0	0	0	0

¹+ = øgede udgifter og - = reducerede udgifter

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at status for etablering af tværfaglige enheder for udredning og behandling af demens tages til efterretning,

at forslag til udmøntning af midler fra pulje til demenshandlingsplan godkendes, og

at forslag til udmøntning af midler fra helhedsplanen for skleroseområdet godkendes.

Lars Møller Pedersen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet godkendte den 30. maj 2018, at der etableres tre tværfaglige enheder for udredning og behandling for demens i Region Midtjylland. Regionsrådet godkendte ligeledes, at der etableres en fællesvisitation på området.

Punkt 6: Ansøgning om projekteringsbevilling til nyt udbud af fleksible, mobile modulboliger

1-30-73-96-18

Resume

Region Midtjylland har med udgangspunkt i kontrakt med JYTAS A/S etableret 38 døgntilbudspladser i form af mobile, fleksible modulboliger kaldet "AT Home". Der er fortsat stor efterspørgsel fra kommunerne, og derfor behov for, at regionen hurtigt kan levere botilbud. Kontrakten med JYTAS A/S er nu opbrugt, og der søges derfor projekteringsbevilling til igangsætning af et udviklingsprojekt på tværs af tre specialområder.

Direktionen indstiller,

at der bevilges 1 mio. kr. til projektering af fleksible, mobile modulboliger til socialområdet jf. bevillingsskema, og

at udbud tilrettelægges som totalentreprise i offentligt udbud med prækvalifikation.

Sagsfremstilling

Kommunerne oplever et betydeligt efterspørgselspres i forhold til borgere med komplekse problemstillinger og efterspørger derfor døgnpladser i regionen. Der er fortsat især efterspørgsel efter tilbud til voksne med autisme, men også specialområderne Udviklingshæmning og ADHD samt Socialpsykiatri Voksne har registreret ventelister til deres døgntilbud. En opgørelse pr. 1. juli 2019 viste, at 55 borgere ventede på en plads i ét af de tre specialområder til voksne.

I løbet af de seneste tre år har Region Midtjylland etableret i alt 38 nye døgntilbudspladser i form af mobile, fleksible modulboliger – kaldet "AT Home". AT Home-boligerne er præfabrikerede modulboliger, som er udviklet af Specialområde Autisme, og med undtagelse af tre boliger er alle boligerne etableret til borgere med autisme. AT Home-boligerne er placeret i umiddelbar tilknytning til eksisterende døgntilbud og giver derfor også en økonomisk effektiv drift af de nye pladser som følge af stordriftsfordele.

AT Home-boligerne er kendetegnede ved at være et arkitekttegnet modulbyggeri af høj kvalitet. Boligerne er små selvstændige huse på 50 m² for en toværelses bolig. De er flytbare og med en fleksibel indretning. Boligerne er indrettet særligt til borgere med autisme med et lyddæmpende og roligt udtryk i materialevalget. Da der er tale om selvstændige huse, giver placeringen også mulighed for at tage hensyn til borgerens behov for en skærmet bolig. Borgere med autisme har nemlig ofte udfordringer med sanserne, og de fysiske rammer er derfor vigtige.

AT Home-boligerne i den nuværende form er alle leveret af JYTAS A/S på baggrund af en kontrakt, som regionsrådet besluttede at indgå den 15. december 2015. Leverandørkontrakten er nu udløbet.

Da denne type boliger er en både hurtig, økonomisk fornuftig og kvalitetsmæssig relevant måde at kapacitetsudvide på, planlægges der udarbejdet et nyt udbud til indgåelse af ny totalentreprisekontrakt om levering af et større antal fleksible, mobile modulboliger, AT Home-boliger i version to.

Der er i dette udbud tale om et udviklingsprojekt på tværs af de tre specialområder. Her inddrages de gode erfaringer fra den oprindelige model, mens der også videreudvikles på modellen. Der ønskes i det kommende udbud en endnu højere grad af fleksibilitet, så der blandt andet udvikles en "kerne"/grundstamme, som den enkelte bolig kan kobles af og på. Der kan på den måde etableres en hel institution, hvor boligerne ligger enten sammen med eller med større eller mindre afstand til kernen afhængig af borgerens behov. Der er en fælles vision om at udvikle et døgntilbud og en bolig, som på den ene side giver de optimale fysiske rammer for indsatser til en specifik målgruppe og på den anden side er universel, til brug for alle. Samtidig ønsker socialområdet, at boligen også her er kendetegnet ved høj kvalitet, og at der i projekteringen er fokus på borgernes livskvalitet, indlevelse, sanselighed og nænsomhed.

Til igangsætning af det fælles udviklingsprojekt søges bevilling til projektering. Dette for at indgå honorar aftale med arkitekt og ingeniør efter direkte valg til udarbejdelse af byggeprogram og dispositionsforslag til EU-udbud samt afholdelse af indbudt licitation med prækvalifikation i totalentreprise.

På det nuværende idéprojekts stadie forventes der behov for at indgå aftale om opførelse og levering af op til 48 boliger samt en kerne med fælles servicearealer og personalefaciliteter. Indenfor rammerne om offentlige udbud ønskes der mulighed for at indarbejde option om levering af yderligere et antal boliger/moduler i en periode på to-tre år herefter. Derudover undersøges det også, hvordan der kan indarbejdes aftaler om, at andre mulige interessenter (kommuner og/eller andre regioner) kan anvende den kommende leverandørkontrakt, hvis der er ønsker/behov herfor.

De konkrete boliger forventes opført på fire-fem forskellige adresser i henholdsvis Viborg og Silkeborg Kommuner. Én placering forudsætter køb af en ejendom/grund af Silkeborg Kommune. Der er igangsat en proces med kommunen herom, og regionsrådet forelægges sideløbende med nærværende sagsfremstilling en sag til beslutning herom. Hvis dette køb ikke realiseres, afsøges alternative placeringer. Der søges derfor projekteringsbevilling uafhængigt af det konkrete grundkøb.

Den økonomiske ramme er vurderet på baggrund af priser på kontrakten med JYTAS A/S. Kvadratmeterprisen forventes at være i et interval på 20.000 til 25.000 kr. ekskl. moms. Heri indgår alle anlægsudgifter til etablering inkl. transport, myndighedsbehandling, tilslutning til el, vand og varme, sti- og haveanlæg mv.

Psykatri og Social har været i en indledende dialog med socialforvaltningerne i Viborg og Silkeborg Kommuner. Begge kommuner har tilkendegivet, at regionen kan etablere de ønskede døgntilbud efter serviceloven i kommunen. I henhold til rammeaftale på socialområdet skal der dog ske en reel høring i alle kommuner i Region Midtjylland. Dette planlægges at ske, inden der afholdes licitation og efterfølgende søges anlægsbevilling i foråret 2020.

Under forudsætning af beslutning om anlægsbevilling i foråret 2020 og godkendelse af kapacitetsudvidelserne i alle kommunerne forventes de første boliger at kunne tages i brug i februar 2021. Programoplæg er vedlagt for uddybning af projektet.

Økonomi

Tabel. Oversigt over bevilling, rådighedsbeløb.

	Flerårig anlægs- bevilling ¹	Rådighedsbeløb			
		2019, indeks 105,2	2020, indeks 105,2	2021, indeks 105,2	2022, indeks 105,2
1.000 kr.					
Bevillingsændringer ²					
Fleksible, mobile boliger, version 2	1.000	300	700		
Ramme til udvikling af sociale tilbud		-300	-700		
Ændring af anlægsbevilling	-1.000				
Total	0	0	0	0	0

¹Rådighedsbeløbene er først disponible, når regionsrådet har givet bevilling til et anlægsprojekt

²+ = øgede udgifter og - = reducerede udgifter / - = øgede indtægter og + = reducerede indtægter

Efter udmøntning resterer der 37,241 mio. kr. i 2019 og 19,067 mio. kr. i 2020 af rammen til udvikling af sociale formål. Beløbene er fuldt ud prioriterede i socialrådets investeringsplan.

Beslutning

Psykatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at der bevilges 1 mio. kr. til projektering af fleksible, mobile modulboliger til socialområdet jf. bevillingsskema, og at udbud tilrettelægges som totalentreprise i offentligt udbud med prækvalifikation.

Lars Møller Pedersen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Punkt 7: Status på nedbringelsen af tvang i Region Midtjylland #

1-31-72-3-19

Resume

Der er siden 2014 arbejdet intensivt med at nedbringe brugen af tvang i Region Midtjylland. Udviklingen i retning af at nedbringe tvangen tog for alvor fart i 2018, og den positive udvikling fortsætter i 2019. Der gives en status på arbejdet med at nedbringe brugen af tvang i Region Midtjylland.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om udviklingen i anvendelse af tvang tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland indgik i 2014 en partnerskabsaftale med Sundheds- og Ældreministeriet om, at antallet af patienter som tvangsfikseres skulle være halveret i 2020, og den samlede tvangsanvendelse i psykiatrien skulle reduceres.

Der er siden arbejdet intensivt med at nedbringe brugen af tvang i Region Midtjylland. I 2016 og 2017 var udviklingen dog ikke tilfredsstillende, og der blev derfor igangsat en række ekstra initiativer for at styrke indsatsen, hvorefter udviklingen begyndte at gå den rigtige vej. Fra slutningen af 2017 og frem er der sket et betydeligt fald i antallet af patienter, som bæltefikseres i Region Midtjylland, ligesom udviklingen i brugen af fastholdelser og beroligende medicin er stagneret. Psykiatri- og socialledelsen har i 2019 styrket indsatsen yderligere for at nå aftalens mål inden udgangen af 2020.

Nedbringelse af antallet af bæltefikseringer

I partnerskabsaftalen med ministeriet er der enighed om, at tvangsfiksering er en af de mest indgribende former for tvang, hvorfor målsætningen i aftalen er, at antallet af tvangsfikseringer skal være halveret i 2020.

Fra januar til og med september 2019 blev i alt 208 patienter bæltefikseret i Region Midtjylland. I samme periode i 2018 blev 280 patienter bæltefikseret, og i 2017 var antallet 351 patienter. Fra 2017 til 2019 er antallet af bæltefikseringer i regionen altså faldet med knapt 41 %.

Udviklingen bæres fortsat især af regionspsykiatrierne i Horsens og Randers. Regionspsykiatrierne i Vest og Midt er også begge tæt på at nå målene. Der er fortsat udfordringer i forhold til afdelingerne i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien, men der er sket en markant positiv udvikling efter flytningen fra Risskov til de nye omgivelser i Skejby.

Der kan ses mere om udviklingen i antallet af bæltefikseringer og øvrige tvangsforanstaltninger i det vedlagte bilag.

Selvom udviklingen går i den rigtige retning, er der fortsat et stykke vej til at nå målet om bæltefiksering af maksimalt 225 patienter i 2020. Der holdes derfor skarpt fokus på udviklingen fremover.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orienteringen om udviklingen i anvendelse af tvang til efterretning. Udvalget udtrykte stor anerkendelse af den indsats, der er gjort i forhold til at forebygge anvendelse af tvang.

Lars Møller Pedersen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Status på nedbringelsen af tvang i Region Midtjylland

Punkt 8: Status på belægningsituationen i voksenpsykiatrien

1-31-72-139-16

Resume

Der gives en status på belægningsituationen i den almene voksenpsykiatri. Belægningen er generelt høj, og der er derfor iværksat en række indsatser for at afhjælpe dette.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om belægningsituationen i voksenpsykiatrien tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Administrationen har den 28. oktober 2019 modtaget en henvendelse fra formandskabet for psykiatri- og socialudvalget, hvor der anmodes om en status på belægningsituationen i voksenpsykiatrien. Administrationen har på den baggrund udarbejdet det vedhæftede notat, hvor belægningsituationen for de almene voksenpsykiatriske afdelinger samlet set og enkeltvist fremgår. Af hensyn til læsbarheden går opgørelserne kun to måneder tilbage.

Belægningen på de voksenpsykiatriske afdelinger varierer fra måned til måned, men er generelt høj. Dette er relateret til sygdommens karakter, men påvirkes også af, at speciallægemangel giver et langsommere flow, at der er længere ventetid på kommunale tilbud, og at mange patienter har en dom til behandling.

Der er et meget stort ledelsesmæssigt fokus på belægningsituationen i Psykiatrien. I øjeblikket afholdes der kapacitetskonferencer på tværs af Psykiatrien med deltagelse af psykiatri- og socialledelsen og de respektive afdelingsledelser. Formålet hermed er at styrke samarbejdet omkring håndteringen af belægningsituationen.

På længere sigt forventer Psykiatrien at iværksætte flere strategiske tiltag for at nedbringe overbelægning, herunder f.eks. hvordan forløbsbeskrivelser kan anvendes til at forbedre det enkelte patientforløb og dermed belægningen.

Regionsrådet blev den 29. august 2019 skriftligt orienteret om belægningsituationen og indsatser relateret til denne.

Af orienteringen fremgik det, at der i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien er etableret buffersenge for at afhjælpe presset på sengene. Buffersengene indgår ikke i det normerede sengeantal, så når buffersengene er i brug, vil det se ud som om, at der er overbelægning. I Aarhus Universitetshospital Psykiatrien anvendes desuden begrebet orlovssenge, hvor patienterne som et led i udskrivningsprocessen har mulighed for at overnatte hjemme. Sengen står som udgangspunkt ledig, så patienten kan vende tilbage til afdelingen ved behov, men i perioder med pres på kapaciteten kan disse blive belagt med andre patienter. I situationer, hvor der er patienter på orlov, vil belægningsprocenten overvurdere det fysiske pres på sengene.

Af orienteringen fremgik det endvidere, at de høje belægningsprocenter i Regionspsykiatrien Vest skyldes dels generelle faktorer som lægemangel, ventetid på kommunale tilbud og mange retspsykiatriske patienter, som gør det vanskeligt at påvirke udskrivestidspunktet. Derudover bliver nogle af de patienter, der modtager ECT-behandling (elektrochok) i Regionspsykiatrien Vest, indlagt til behandling og udskrevet senere samme dag. Dermed optræder de i belægningsprocenten, selvom de ikke anvender en seng i den tid, de er indlagt. Det er ikke opgjort, hvor mange ECT-patienter, der registreres som indlagte, selvom de reelt ikke er det. Registreringspraksis for vedligeholdelses-ECT i afdelingerne i psykiatrien er netop kortlagt. Kortlægningen viser, at det primært er Regionspsykiatrien Vest, der indlægger patienterne, når de skal modtage vedligeholdelses-ECT. De øvrige afdelinger indlægger kun i sjældne tilfælde patienter til vedligeholdelses-ECT, og når de gør, sker det af hensyn til patienten. Da der ikke er faglige årsager til forskellen i praksis, vil Regionspsykiatrien Vest fremover registrere vedligeholdelses-ECT som en ambulante ydelse og ikke indlægge patienterne.

Indsatser

Belægningsituationen følges tæt med daglig opfølgning. Afdelingerne hjælper hinanden i situationer med overbelægning, så alle pladser udnyttes.

I situationer med overbelægning anvendes afdelingens anvendelige birum, f.eks. opholdsstue og depot. I Regionspsykiatrien Horsens har nogle patienter været placeret på gangen. Hvis det er muligt, f.eks. på buffersengene i Skejby, placeres to patienter på samme stue. Der indkaldes ekstra personale, når det anses for påkrævet. I denne vurdering indgår bl.a. antallet af patienter samt patienternes plejetyngde og kompleksitetsgrad.

Derudover er der iværksat en række langsigtede initiativer, som på lidt længere sigt forventes at påvirke behovet for sengepladser i positiv retning. Der arbejdes bl.a. på at omlægge en del af den ambulante aktivitet til udgående teams, så patienterne kan tilbydes en kort intensiv behandling i eget hjem, ligesom der er oprettet ambulante

pladser i psykiatrihusene. Det vurderes, at styrkelsen af de udgående teams vil medvirke til at lette presset på sengene.

Endelig er der løbende en dialog med kommunerne omkring færdigbehandlede patienter, som er indlagte, mens de venter på et kommunalt tilbud.

Der iværksættes også lokale initiativer, der som én af effekterne kan aflaste presset på sengene. Eksempelvis har Regionspsykiatrien Randers iværksat tiltag, der skal skabe mere flydende grænser mellem at være indlagt og ikke at være indlagt. Der er etableret Åbent Hus hver tirsdag, hvor patienter og pårørende kan møde op efter behov. Der er bl.a. mulighed for at indgå i et samtaleforløb, indtil andre instanser kan tage over. Både indlagte og tidligere indlagte patienter kan desuden visiteres til at deltage i træning og hyggeaftener. Disse tiltag øger trygheden for patienterne i forbindelse med udskrivning og reducerer antallet af uplanlagte genindlæggelser.

På tilsvarende vis har indførelsen af brugerstyrede senge samt fokus på planlagte indlæggelser givet patienterne mere kontrol over eget forløb, hvilket har medført kortere indlæggelser.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orienteringen om belægningsituationen i voksenpsykiatrien til efterretning.

Bilag

Status på belægningsituationen i voksenpsykiatrien oktober 2019

Punkt 9: Orientering om tiltag i Specialområde Autisme #

1-00-30-18

Resume

Der orienteres om dialog med Socialtilsyn Midt om Specialområde Autisme.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om Specialområde Autisme tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Socialtilsyn Midt har besøgt Specialområde Autisme et par gange i første halvdel af 2019. På den baggrund pågår der en dialog med tilsynet.

På mødet vil socialdirektør Ann-Britt Wetche mundtligt orientere nærmere om sagen.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orienteringen om Specialområde Autisme til efterretning.

Punkt 10: Opfølgning på dialogmøde med Specialområde Udviklingshæmning og ADHD #

1-00-30-18

Resume

Psykiatri- og socialudvalget har den 11. november 2019 holdt et dialogmøde med de ansatte i Specialområde Udviklingshæmning og ADHD. Udvalget drøfter og samler op på dialogmødet.

Direktionen indstiller,

at dialogmødet med Specialområde Udviklingshæmning og ADHD den 11. november 2019 drøftes.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget har den 11. november 2019 holdt et dialogmøde med de ansatte i Udviklingshæmning og ADHD.

Mødet var det andet af udvalgets dialogmøder med de otte specialområder på socialområdet i Region Midtjylland. Udvalget har aftalt, at der efter hvert dialogmøde samles op på inputtene fra dialogmødet på det efterfølgende udvalgs møde.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget drøftede dialogmødet med Specialområde Udviklingshæmning og ADHD den 11. november 2019.

Lars Møller Pedersen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 11: Forberedelse af møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg #

1-00-30-18

Resume

Drøftelse af emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Direktionen indstiller,

at emner til mødet i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg drøftes.

Sagsfremstilling

Drøftelse af emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Der var fællesmøde mellem Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg og de regionale psykiatri- og socialudvalg den 8. november 2019. Næste møde er den 7. februar 2020.

Åbent referat fra mødet i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg den 19. september 2019 er vedlagt til udvalgets orientering.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget drøftede emner til mødet i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Lars Møller Pedersen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 12: Gensidig orientering #

1-00-30-18

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Årshjul for psykiatri- og socialudvalget

Der er vedlagt en opdateret årshjul for psykiatri- og socialudvalget for december 2019 og 2020.

Beslutning

Administrationen orienterede om en tilbagemelding fra Aarhus Kommune på en række emner fra fællesmødet mellem psykiatri- og socialudvalget og Aarhus Kommunes Social- og Beskæftigelsesudvalg den 2. oktober 2019. Det blev aftalt, at udvalget drøfter tilbagemeldingen på et møde i udvalget.

Lars Møller Pedersen var forhindret i at deltage i sagens behandling.